

Kdaj je najboljši čas za sajenje trajnic?

BESEDILO: Jožica Golob-Klančič FOTO: Mojca Rehar Klančič

Na to vprašanje velikokrat slišimo zelo različne odgovore. Marsikdo je prepričan, da je pomlad najbolj primerna za zasajanje trajnic. Tu in tam kdo trdi, da je to možno opraviti spomladi ali jeseni. V resnici pa ni točno ne eno in ne drugo, oziroma drži eno in drugo in še marsikaj vmes.

Najprej moramo ločiti sajenje od presajanja. Pod pojmom sajenje sicer lahko razumemo tudi vsakršno vnašanje novih rastlin na vrt ali posamezne dele vrta, v ožjem pomenu pa ta pojem vsaj pri trajnicah lahko pomeni sajenje sadik iz lončkov na vrt. Presajanje pa prav gotovo pomeni, selitev z ene vrtno lokacije na drugo. Pri tem rastline izkopljemo z koreninsko grudo ali brez nje, jih razdelimo ali pa tudi ne in jih posadimo na novo lokacijo. Ker so torej že bile posajene,

jih 'presadimo'. Ko govorimo o primernem času za sajenje ali presajanje, govorimo o dveh zelo različnih zadevah. Zato moramo strogo ločiti sajenje tistih sadik, ki so bile vzgojene v lončkih od tistih, ki jih tik pred sajenjem izkopljemo na domačem ali prijateljevem vrtu. Potem je treba za sadike v lončkih vedeti, kako in kje so bile gojene pred nakupom, ker je tudi od tega odvisno, kdaj je najbolj primeren čas za njihovo sajenje. Za sadike, ki jih izkopljemo in presadimo,

je najboljši čas za to delo odvisen od marsičesa. Za vsako vrsto trajnic je ta čas lahko drugačen. Velja pa nekaj splošnih pravil, ki si jih bomo ogledali malo bolj natančno.

Trajnice, ki v poletnem času počivajo, je najboljše presajati takrat. Takšne so recimo stepske lilije (*Eremurus*) in bradate perunike (*Iris barbata*). Ker stepske lilije razvijajo svoje odebeljene korenike zvezdasto daleč v širino, jih v lončkih praktično ni mogoče gojiti. Zato jih pač prodajajo brez zemlje, razen v idealnem času poleti, tudi od jeseni do pomladi, ko jih umetno zasušijo. Bradate perunike so na trgu v dveh oblikah, tako gojene v lončkih, kot tudi korenike brez zemlje. Tiste v lončkih trpijo zaradi utesnjenosti, tiste v vrečkah brez zemlje pa zato, ker jih prodajajo od jeseni do pomladi, ko bi sicer morale biti v zemlji. Poleti, ko je idealen čas za sajenje naravno počivajočih korenik, pa ni v navadi, da bi kupovali sadike brez zemlje, vsaj večina kupcev tega ne ve, zato takšno obliko prodaje

Bradate perunike lahko izkopljeemo sredi poletja, ko počivajo, in jih preselimo na novo lokacijo.

► Ko pa oblikujemo novo gredo trajnic, sestavljeno iz različnih vrst in sort, je najbolje, da poiščemo trpežne sadike v lončkih in jo zasadimo, kadar imamo pač čas in voljo. Le pozimi to delo ne more biti prijetno in največkrat tudi ni možno.

ponujajo le specializirani gojitelji perunik po svetu, v običajnih trgovinah in vrtnih centrih pa jih poleti ni na voljo.

Trajnice, ki cvetijo jeseni, n.pr. jesenske astre (*Aster dumosus*),

je najbolje presajati spomladi. Tiste, ki cvetijo spomladi, n.pr. iglaste plamenke (*Phlox subulata*), bi bilo spomladi škoda moliti pri rasti in cvetenju, zato jih presajamo ob koncu poletja, da se bodo pred zimo znova vrasle in bodo naslednjo pomlad že cvetele.

Za vse trajnice, katerih sadike so bile vzgojene v lončkih, pa vsa zgornja pravila ne veljajo, saj ob sajenju iz lončkov na prosto, ne doživijo nobenega presaditvenega šoka in nobenih poškodb koreninskega sistema.

Zato pa zanje veljajo tri zelo pomembna drugačna pravila:

1. Nov nasad trajnic oblikujemo, kadar imamo zanj pripravljen prostor in primerno zemljo. To pomeni, da nasad ne bo moten in bo na stalnem mestu lahko ostal dalj časa. Zemlja mora seveda biti brez trajnih plevelov, dobro zrahljana in pognojena z organskimi gnojili na zalogo.

2. Sadimo lahko, kadar imamo čas in voljo. Le tako bomo namreč delo zmogli in ob njem še uživali.

3. Smiselno je saditi takrat, ko imamo na voljo trpežne sadike, vzgojene v lončkih. Pri tem je zelo pomembno, da niso bile ob vzgoji forsirane z gnojili in drugimi rastnimi pripomočki, ker to negativno vpliva na njihovo vraščanje in kasnejšo rast na vrtu. Sadike, ki

so ob nakupu vse kipeče in cvetoče, pogosto ob sajenju v normalne vrtno pogoje kaj klavarno propadejo, zlasti, če smo jih dobili iz rastlinjakov. Spomladi jih rada pobere slana ali pozni mraz, jeseni jim hitro škoduje zgodnji mraz, poleti pa se ne uspejo prilagoditi vročini. Tiste sadike pa, ki so bile gojene bolj asketsko in so bile skozi vse leto na prostem, morda ob nakupu niso tako bogate rasti, se bodo pa na vrtu hitro vrasle in lažje preživele tudi, ko jim ne bo 'postlano z rožicami'. Takšne sadike lahko sadimo na vrtno grede na prostem skozi ves toplejši del leta od pomladi do jeseni. Le pozimi jih zaradi zmrznjenih tal ne moremo saditi.

Primeren čas za sajenje trajnic je torej odvisen od marsičesa in niti slučajno ne velja, da je to le pomlad ali jesen. Tudi poletno sajenje je lahko izjemno uspešno, če le poskrbimo, da se tla ne presušijo. Takrat, v toplem delu leta, se korenine v humusnih tleh neverjetno hitro razvijajo. Pri poletnem sajenju bo treba torej enkrat na teden temeljito zaliti sveže posajene trajnice, če vmes ne bo dežja, toliko časa, da razvijejo korenine v globino. To se običajno zgodi v kakem mesecu. Potem pa morda zalivamo le ob hudi suši in to občasno. Mnogo pa je tudi takšnih trajnic, ki jim čisto zadostuje naravna moča v naši klimi in jim jer treba s kakšnim zalivanjem pomagati le ob hudi suši ali pa še takrat ne.

Za trpežne sadike trajnic pa seveda velja še eno pomembno pravilo: prej jih bomo posadili, prej bodo rasle.

